

Romániában

Egész évre	— —	1150
Félévre	— —	600
Negyedévre	— —	320
Egy hónapra	— —	110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra	Ck 40—
Egy év szám	— — 3—

UJ KELET

SÓÓ·POLITIKAI·NAPILAP

Cenzurát: Suci.

Cenzurát: Suci.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

K. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályas
Bukarestben is 5 lej

1927 július 23 Szombat

Bukarest, Kolozsvár X évfolyam * 164 szám

5687 Tamuz 23

Ferdinánd király végrendeletében nyugalomra és békére inti az országot

Az uralkodó végrendeletében a kulturális és szociális alakulatokról is megemlékezett. A vasárnapi felterjesztés részletes programja. Az ország gyászának külső képe

Ezrével zárandokolnak az emberek a király ravatalához

Két mélységesen szép emberi dokumentumot közlünk lapunk mai számában, amelyeket nem lehet megrendültség nélkül olvasni. Ma tették közzé elhunyt királyunk végrendeletét és utolsó levelét, amelyet az ország miniszterelnökéhez intézett. Nemes egyszerűségben és emelkedett szellemében mindkét irás mű méltó arra, hogy a történelem lapjaira kerüljön. Különösen a miniszterelnökhöz intézett levél enged világos bepillantást abba a tiszta és minden kicsinyes földiségen felülemelkedő, valóban királyi légkörbe, amelyben I. Ferdinánd élt s amelyet ő teremtetett maga körül. Ez a levél ragyogó dokumentuma annak, hogy miként küzdött le a király minden egyéni érzését, hogy csak az állam és a társadalom szempontjai érvényesüljenek. Elsősülőtől fiáról megemlékezve, többek között ezeket írta a király:

„Ami engem illet, határozottsággal és csak azért, hogy az ország nyugalma meg ne zavartassék, eltiltottam magam attól a lelki örömtől, hogy viszonyláthassam fiamat és ugyanettől az érzéstől áthatva, kérem, ne térjen vissza az országba előbb, mint ahogyan kötelezte magát, amikor a törvényes hatóságok azt megfogják engedni.“

Ebben a mondatban egy hatalmas emberi tragédia van összesűrítve, de egyben mélységes etikai tanítás is, amely a legszebb örökség, amit az elhunyt uralkodó országára hagyott. Az ország nyugalma és békéje érdekében elnyomta egyéni érzelmeit, a legszentebbet és legmélyebbet, amelyet ember érezhet: az apa szeretetét fia iránt. Nem ez az első alkalom, amikor I. Ferdinánd hősies tanujelét adta, hogy az ország és a román nép érdekeit magasan fölébe tudja helyezni saját egyéni szempontjainak. Amikor pedig a világháború zajló eseményei közepette trónralépett és ama nagy választás előtt állott, hogy családi tradíciói és vérségi kötelékei szavaira hallgatva, a német császár mellé álljon, vagy pedig az ország érdekeinek inkább megfelelő antant-hatalmakkal kössön szövetséget, egy pillanatig sem habozott, hanem nyíltan és férfiasan az antant oldalán lépett a hadviselő felek sorába. Nagy volt a lelki kísértés, amelyet a háború idején le kellett küzdenie, de még nagyobb volt ez a mostani, amikor a halálát közeledni érző apának le kellett mondania arról, hogy megegyezzen viszonyláthassa szeretett elsőszülött fiát. És hogy hősiesen ellenállt ennek a kísértésnek, ez a nagy erkölcsi lecke nem maradhat hatás nélkül ennek az országnak közvéleményére és le kell vonnia belőle minden jó állampolgárnak a belőle fakadó mélységes tanulságot.

Ez a tanulság a következőkben foglalható össze:

Az ország nyugalma és békéje érdekében háttérbe kell szorulniok az egyéni és pártszempontoknak s a társadalom minden tagjának éreznie kell maga fölött egy magasabb kollektivitás erkölcsi parancsát, amelynek fennmaradása és boldogulása fontosabb az egyén boldogulásánál. Ez az ország a közelmúltban nem egyszer volt színhelye a faji és felekezeti vilongásoknak, amellyel felelőtlen csoportok megakarták zavarni az ország békéjét és a dolgozó társadalom harmóniáját. A szenvedélytől és

gyűlölettől tulfutott csoportok elé most odatartjuk a királyi példát, amely megmutatta, miként kell az ember egyéni felfogásának aláztatosan meghajolnia a közösség érdekei előtt,

Felbontják a király testamentumát

(Bucuresti-Bukarest, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ferdinánd király végrendeletét, amint azt az Uj Kelet mai száma jelentette, tegnap délelőtt bontották fel a királyi család és a régenstanács tagjainak jelenlétében. Az aktusnál a kormányt Bratianu Jonel miniszterelnök és Stelian Popescu igazságügyminiszter képviselték. A hivatalos funkciót Stelian Popescu, mint legfőbb pecsétőr és a királyi család anyakönyvvezetője végezte.

Hívtu udvari miniszter átnyújtotta az igazságügyminiszternek a végrendeletet tartalmazó lepecsételt borítékot. A borítékra az elhunyt király saját keze vonásával jegyezte rá a kö-

vetkező szavakat. „Testamentul meu — Végrendeletem“.

Stelian Popescu igazságügyminiszter előbb megállapította, hogy a pecsétek sértetlenek, majd felnyitotta a borítékot és felolvasta a végrendeletet. A király végakarata tizenkét írott oldalra terjed és 1925 június 2-án kelt. Mellékelve volt hozzá egy pót-végrendelet, 1926 január 11-iki kelettel. A végrendelet és a pót-végrendelet, amelynek szövege ma reggel a „Monitorul Oficial“ és a kormány hivatalos lapja útján közzétettek az országgal, szóról-szóra való fordításban így hangzik:

Az első végrendelet

Ez az én végrendeletem, amelyet sajátkezűleg írtam meg és írtam alá 1925 június 2-án, nyári rezidenciámban, Szinajában:

VÉGRENDELETEM

„Betegségem következtében, amelyből Isten akaratával és orvosaink gondos ápolása útján szerencsésen megmenekültem, kötelességemnek tartottam, hogy leüljek és megírjam végrendeletemet.

Most, midőn az alant következő határozatokat hozom és életem végére gondolok, hálám hódoló áldozatával fordulok a Mindenható felé, aki megengedte nekem, hogy munkámat a román népnek szentelhessem, amelynek fejlődését és haladását habozás nélkül és szakadatlanul életem céljának tekintettem.

Felejtethetetlen és bölcs nagybátyám, I. Károly király, hosszú és áldásos uralkodása alatt megvetette az egészséges és hatalmas román állam alapjait, egyrészt munkában és haladásban fejlesztette ki népének csodálatos jótulajdonságait, másrészt felébresztette és megszervezte dicsőséges hadseregében nemzetének ősi vítéi erényeit.

Ugy akarta az égi gondviselés, hogy uralkodásom ne maradjon eredmény nélküli és hazaszeretemet a legdrágább és legszentebb jutalommal fizette meg. Utolsó leheletemig forró imámat emelem az éghez, hogy áldja meg a jövőben is a román nép sorsát és ajándékozza meg szeretett fiamat a megnagyobbított Románia jövődjéért az égi segítséggel, hogyha majd sor kerül rá, megerősítse és szaporítsa a nemzeti örökséget, egyre szorosabb egységbe fogva a románság erejét és tulajdonságait az összes tartományokban s az összes társadalmi rétegekben.

Az atyai és uralkodói tanácsok

Szülei szívem szeretetével figyelmeztetem Károlyt, hogy egy pillanatra se szünjék meg minden erejét és minden körülmények között annak a nemzetnek és államnak szentelni, amelynek szolgálatában élnie kell.

Számosak és nagyok az uralkodók gondolatai az állam szolgálatában való szüntelen munkálkodásában, de önfeláldozással és kötelességtudattal kell megbirkózni velük. Ha nehézségekkel találja szemben magát, az Isten áldása és a jó tanácsadók segítsége nem fognak hiányozni, mint ahogy nekem sem hiányoztak uralkodásom idején.

Ezek a tanácsadók felé irányítom ma hálával gondolataimat és köszönöm az isteni jósnak, amely megengedte nekem, hogy értékelhessem azt a hatalmas segítséget, melyet számomra a hűségesek és buzgó tanácsa nyújtott.

Bucsu a királynétől

De mindenekelőtt és mindenki fölött is hálám elsősorban ama asszony felé fordul, aki elválaszthatatlan társam, hitben és tanácsban támaszom volt minden időben és minden körülmények között.

Hazaszeretete és anyai szíve új erőt fog kölcsönözni neki, hogy a jövőben is követhesse áldást hozó tevékenységét.

Meg vagyok győződve róla, hogy gyermekeim testvéri szeretetben egyesülve, fogják őt körülvenni és örízni fogják azokat a drága kötelékeket, amelyek életünket boldoggá tették, mint ahogy abban sem kételkedem, hogy népem az életből való elmulásom után is ugyanazzal a változatlan szeretettel fog fordulni drága hitvesem felé.

Mária királyné része

Kérem, hogy hagyják meg hitvesemnek, Mária királynőnek lakóhelyét a cotroceni kastélyt; a sinajai Pelisor-kastélyt a vendégházzal (Kavalierhaus) együtt, valamint a Pelisori kastélyhoz tartó összes függőségekkel, hitvesem használatában fog maradni élete végéig. Mária királynő saját akaratára szerint fog rendelkezni a cotroceni és a Pelisori-kastély butorzata felett. E rezidenciák fentartásának gondja a trónom utódját illeti.

A királyfiak öröksége

A gyermekeimet illető részekre vonatkozólag a következőket határozom:

Fiamnak, Károlynak, mint trónom örökösének az egész sinaia—predeali birtokot hagyom, a Peles-kastélyal és a többi összes kastélyokkal és épületekkel és telepekkel együtt. Ráhagyom még a bukaresti házakat és épületeket, amelyekre abszolút szüksége van. Ugyanakkor az ő kötelessége lesz a jótékonyági kötelezettségek fizetése.

Fiamnak Miklósnak, Románia hercegének, a brostenii birtokot hagyom, valamint Bukarestben a Str. Imperiala-n lévő házakat.

Leányomnak, Erzsébetnek, Görögország ki-

A kisebbségi egyházakra is gondolt a király

A háboru utáni idők nehéz gazdasági viszonyai és a családi nehézségek nem tették lehetővé számomra, hogy gyarapítsam magánvagyonomat s ezért fájdalomra nem tehetem mindazt a jót, amit szerettem volna. Mégis fiam és trónutódom gondjára bizom, hogy a miniszterelnökkel, az orthodox román egyház pátriárkájával, a legfőbb Semmitőszék elnökével és házam miniszterével folytatott előzetes megbeszélés alapján osszon szét ötven millió lejt, (a lej mai aranyértékének arányában) a következő intézményeknek:

A jasi I. Ferdinánd egyetemi alapítványának.

A zoleni királyi birtokon levő Ferdinánd földmives-árvaháznak, amely változatlanul ezen a birtokon marad továbbra is és amelyről Románia jövőendő királyának kell gondoskodnia.

A Román Akadémiának. Az adomány jóvedelméből nevemet viselő díjat alapítsanak, amely román gazdasági kérdések feletti tanulmányok megjutalmazására szolgáljon.

A román földrajzi társaságnak.

Az orthodox és az egyesült egyházaknak, a katolikus, protestáns és a zsidó egyházaknak.

Egy tiszteket segélyező intézménynek.

A nagyszebeni Astra-egyesületnek és egy egy csernovitzi és kisenevi kulturális egyesületnek.

Egy bizonyos összeget osszanak szét az összes megyék székhelyeinek szegényei között, az illető városok történelmi jelentősége és lakosai számához viszonyítva.

A fentebbi összegek kiosztása csak egy évvel halálom után fogja kezdetét venni, úgy, hogy ez összegek egy évi kamatai diszponibilitások maradjanak. Ezt az összeget ugyanis a következő módon kívánom felhasználtatni:

A királyi udvar, a királyi ház és adminisztráció felsőbb és alsóbb személyzetének tagjai közül halálom után:

azok, akiknek több mint tízévi szolgálati idejük van, egész évi fizetésük összegét és járulékait,

azok, akiknek 5—10 évig terjedő szolgálati idejük van, egész évi fizetésüket,

azok, akiknek 1—5 évig terjedő szolgálati idejük van, félévi fizetésüket és járulékait,

azok, akiknek egy évnél kevesebb szolgálati idejük van, kéthónapi fizetésük összegét fogják kapni. Az esetleg fennmaradó összeg a királyi udvar nyugdíjalapjára fizetendő be.

Azzal a gondolattal zárom utolsó akaratomat, amely egész életemen át vezérel, az égi áldást kérve drága népemre és alázattal hajlok meg az Isten határozatai előtt.

Ferdinánd.

Sinaia, 1925 június 2.

Ezt a végrendeletet saját kezemmel irtam meg és irtam alá, 12 oldalon, amelyeket fehér fonál fűz egybe.

A pótvégrendelet

Az eredeti végrendelethez csatolva van az 1926 január 11-én kelt pótvégrendelet, amely a következőket mondja:

— Isten az országot, engem és a királynét nagy fájdalommal sujtott, mert Károly herceg lemondott a trónról. Életem végéig soha sem fog szívemből elmúlni a gyász, amely elfogott, amikor kénytelen voltam tudomásul venni elsőszülöttem eme elhatározását, megállapítván, hogy szerencsétlenségre, ezt a lépést követelik az ország és a korona érdekei is. Az így előállott változás és fiam, Károly új helyzete kötelez-

ralynéjának a tutovamegyei, zorleini-i birtokot hagyom és egy bukaresti ingatlant.

Mária leányom, Szerbia, Horvátország és Szlovenia királynéja értékpapirokban és pénzben fogja az őt illető részt megkapni.

Legkisebb leányomnak, Ileana hercegnőnek a jasimegyei, poeni-i birtokomat és egyik bukaresti ingatlanomat hagyományozom.

Készpénzvagyonyomból, a részvényekből, az államalapokból és kötelezvényekből eredő kötelezettségek kifizetése után ki kell egészíteni maj minden gyermekem örökségi részét.

arra, hogy fenti végrendeletemen a következő változtatásokat eszközöljem:

— Megemmisitem azt a diszpozíciót, mely szerint Károly fiamra hagytam összes ingó vagyonomat és

A király utolsó levele a miniszterelnökhöz

Ferdinánd király július 15-én a következő levelet intézte a miniszterelnökhöz, közölve benne utolsó óhaját.

„Drága miniszterelnököm! Mint keresztény embert, mindig eltölt annak a pillanatnak gondja, amikor megjelenek az Ur előtt. De mint román és mint király, szüntelenül az ország sorsára gondolok, amelynek az életemet áldoztam.

Szeretném nem engedni, hogy feladatokat befejezettek tekintsem életemmel együtt és arra kell gondolnom, mi fog ezután jönni.

Isten akarata volt, hogy a korona, amely annyira elválaszthatatlanul össze van fűzve az ország sorsával, kiskorú unokám, Mihály fejére menjen át. Kérem az Eget, vegye pártfogásba és áldja meg őt, hogy uralma alatt megerősödjön és tovább fejlődjön az anyai áldozattal megeremtett Románia.

Appellálok az ország összes jó és becsületes polgáraihoz, segítsék minden erejükkel, hogy az állam nyugodt boldogulása megkönnyíthessék. Elsősorban appellálok drága fiamra, Miklósa, aki mint régens, társaival együtt a legsúlyosabb felelősséget veszi át a szent feladatok teljesítéséhez és elődeinek hittel és szeretettel teljesített példáját fogja követni. Fiam véghez fogja vinni azt a missziót, amely reá vár.

Nem tudok a jövő felé tekinteni anélkül, hogy ne gondoljak a szülő szívvel, drága fiamra, Károlyra, ahinek kívánok becsületes és boldog életet az új sorsban, amelyet magának alkotott a mi vágyaink ellenére. Nem kételkedem abban, hogy mint hazáját szerető román, hübb, mint bárki más, igyekezni fog mindennel, ami tőle függ, elősegíteni, hogy Románia az ő fiának, Mihálynak és utódainak uralma alatt tovább fejlődhesse nyugodalomban és békében.

Ami engem illet, határozottsággal és csak azért, hogy az ország nyugalma meg ne zavarassék, eltöltöttem magamat attól a lelki örömtől, hogy visszontláthassam és ugyanettől az érzéstől áthatva, kérem, ne térjen vissza az országba előbb, mint ahogyan kötelezte magát, amikor a törvényes hatóságok azt meg fogják engedni.

Fiamnak, Károlynak kell így elsősorban bizonyos tévelygők számára a trónról való lemondásával kreált törvényes helyzet tiszteletét megmutatnia. Így parancsolják a legparancsolóbb kötelességei ezt, mint románnak és mint fiának atyja iránt, hogy respektálja az ő saját akaratából, senki által nem kényszerített elhatározását.

A temetési szertartás

Öfelsége Ferdinánd király temetésének szertartása ünnepi istentisztelettel veszi kezdetét, amelyet a magas klérus celebrál vasárnap reggel 8 órakor a cotrocenii palotában.

Az istentiszteleten résztvesz az egész királyi család, a régensség tagjai, a miniszterelnök, a miniszterek és miniszterhelyettesek, a törvényhozó testületek elnökei, a volt miniszterelnökök, a Consiliul Dirigent volt elnöke, a törvényhozó

testületek volt elnökei és a volt miniszterek. A követségek vezetői, a katonai attasék feleségeikkel, a törvényhozó testületek alelnökei, Bukarest főpolgármestere és adjutánsaik. A legfőbb semmitőszék elnökei, a főügyész, a törvényhozási tanács és a legfőbb számviteli tanács elnökei. Az Akadémia elnöke. A legfőbb közigazgatási tanács elnöke. Az egyetemek és

Reklámhét!

Előrehaladott

Reklámhét!

idény miatt, mélyen leszállított árak a

„LOUVRE“

női divatáruházban

CLUJ, PIATA UNIREI 8

1 m. mosó crepon minden színben...	Lei 29.—	1 m. 110 cm. széles mintázott grenadin	78.—
1 m. száda, gyönyörű színekben...	39.—	1 m. 100 cm. széles mosó georgette...	88.—
1 m. francia száda.....	49.—	1 m. 100 cm. széles mintázott crepon	95.—
		1 m. 100 cm. széles selyem-pouplim	134.—

Zephirek, schiffonok, kelengyevásznak óriási választékban!

a felső kereskedelmi politechnikum igazgatója. Kamarák szövetségi hivatal vezetője. A bukaresti itélőtábla elnöke elnöke és főigazgatója. A Carol- és Ferenc királyi Bukarest parancsnokainak egy

Az istentisztelet sőt tábornokok talapatára helyezett tányok által vezérelt pillanatban, melyet a városi templom ideje alatt szünt

A temetési rindul el a cotrocenii palotában

A menetet Efraim Nicolae

Öt követi a királyi család és a klérus, ha

Vitéz Mihály re

háboru veteránja

ta: a legokosabb

ország összes cs

egység zászlajava

Ezután egy-egy királyi koronát

botját, két-két

Következik utá

gött a gyászko

nánd király lov

kordonját a min

tületek elnökei

nőke fogják alko

A

Jobbra és balra

parancsnok-tábor

lépkednek, a g

herceg, a régens

niszterelnökök,

nőke, a törvény

volt miniszterek

nuk jönnek a

meghatalmazot

nisztérium vezér

és a szenátus t

polgármestere, az

kok, a legfőbb

tanács tagjai, a

közigazgatási tan

nek az ország e

akadémiának pr

igazgatója, a kise

gek képviselői.

A sorban ez

náriusok, a Banca

a táblalabrák és t

városi tanács tag

primárjai, a keres

ország minden r

következnek. A h

ság fogja berekesz

Reggel 9 óra

összes templomai

menet elindul a c

a Függelensé

haladva a Calea V

keresztül az ész

egész utronalon

áll sorfogat a g

tábornokok és a

a koporsót a g

halotti vonaton.

A pályaudvar

mélyek jelenhete

Kotta

lego

LI

a felső kereskedelmi akadémiák rektorai, a politechnikum igazgatója. A Banca Naționala kormányzója. A kereskedelmi és gazdasági kamarák szövetségének elnöke. Az állambiztonsági hivatal vezérigazgatója és a rendőrprefektus. A bukaresti ügyvédi kamara dékánja. Az itélőtábla elnöke és főügyésze. A törvényszék elnöke és főügyésze. Ilfov megye prefektusa. A Carol- és Ferdinánd-alapítványok igazgatói. Bukarest parancsnoka. A Vitéz Mihály-rend lovagjainak egy küldöttsége.

A gyászmenet útja

Az istentisztelet végeztével a királyi koporsót tábornokok és királyi adjutánsok egy ágyu talapzatára helyezik el, amelyet hat, tüzerkapitányok által vezetett ló fog huzni. Abban a pillanatban, midőn a koporsót az ágyura helyezik, százegy ágyulövés fog eldördülni, a fővárosi templomok harangjai az egész temetés ideje alatt szüntelenül szólni fognak.

A temetési menet pontban reggel 9 órakor indul el a cotroceni palotától és a következő sorrendben fog kialakulni:

A menetet a főváros rendőrprefektusa Eraclie Nicolescu tábornok fogja megnyitni. Őt követi a királyi testőrség egy eskadronja, a nemzeti egyházak metropolitái és püspökei és a klérus, hadirokkantak egy csoportja, a Vitéz Mihály rend lovagjai, az 1877-78. évi háború veteránjai, a Harcosok Szövetsége és a tartalékos tisztek szövetségének küldöttségei, az ország összes csapategységeinek delegátusai az egység zászlajával.

Ezután egy-egy felügyelő-tábornok hozza a királyi koronát és Ferdinánd király marsallbotját, két-két tábornok asszisztenciája mellett. Következik utánuk a fődvarmester, aki mögött a gyászkocsi halad. A gyászkocsit Ferdinánd király lova fogja követni. A gyászkocsi kordonját a miniszterelnök, a törvényhozó testületek elnökei és a legfőbb Semmitűszék elnöke fogják alkotni.

A katonai és polgári méltóságok

Jobbra és balra a gyászkocsitól a divízió parancsnok-tábornokok és a királyi adjutánsok lépkednek, a gyászkocsi után pedig Miklós herceg, a régensek, a kormány tagjai, volt miniszterelnökök, a Consiliul Dirigent volt elnöke, a törvényhozó testületek volt elnökei és a volt miniszterek következnek. Sorrendben utánuk jönnek a diplomáciai testület tagjai, a meghatalmazott miniszterek és a külügyminisztérium vezértitkára. Ezután a képviselőház és a szenátus tagjai következnek, a főváros polgármestere, az aktív és tartalékos tábornokok, a legfőbb Semmitűszék, a törvényhozó tanács tagjai, a Román Akadémia és a legfőbb közigazgatási tanács tagjai. Utánuk következnek az ország egyetemének és kereskedelmi akadémiáinak professzorai, a Banca Naționala igazgatója, a kisebbségi egyházak és hitközségek képviselői.

A sorban ezután a magas állami funkcionáriusok, a Banca Naționala kormányzótanácsa, a táblabírák és törvényszéki bírák, a bukaresti városi tanács tagjai, az ország összes városainak primárjai, a kereskedelmi kamarák tagjai és az ország minden részéből érkezett küldöttségek következnek. A hosszú temetési menetet katonaság fogja berekeszteni.

A pályaudvari menet

Reggel 9 órakor megkondulnak a főváros összes templomainak harangjai és a temetési menet elindul a cotroceni palotából. A menetet a Függetlenség- és az Erzsébet-bulevardon áthaladva a Calea Victoriein és a Calea Grivitein keresztül az északi pályaudvarhoz megy. Az egész utvonalon végig diszbe öltözött katonaság áll sorlat a gyászmenetnek. A pályaudvaron tábornokok és a királyi adjutánsok emelik le a koporsót a gyászkocsról és helyezik el a halotti vonaton.

A pályaudvar perronján csakis azok a személyek jelenhetnek meg, akik résztvehetnek a

a reggeli istentiszteletnek, valamint a parlament tagjai. A király földi maradványait vívő gyászvonat délelőtt 11 óra 30 perckor indul el az északi pályaudvaron. Ugyanezzel a vonattal indulnak Curtea de Argeșbe azok a hivatalos személyiségek, akik résztvettek a

A halottas vonat útja

A királyi halottat vívő vonat mindössze Titu, Golesti és Pitesti állomásokon fog megállani. A vonat az összes állomások előtt lassítani fog, ahol a perronokon egybegyűlt katonai és polgári hatóságok, az iskolák, a polgári testületek képviselői gyászlobogóval adják meg a végtisztességet az uralkodónak. A vonat délután pontban fél négy órakor érkezik meg a curtea de argesi vasuti állomásra. Itt a különvonaton előre indult hatósági személyek, a klérus és a helyi hatóságok képviselői fogadják a királyi halottat.

A curtea de argesi állomáson diszszázad hajtja meg zászlaját a királyi holttestet hozó vonat előtt. A koporsót tábornokok és a testőrtisztek emelik le a vonatról és hat ló által huzott ágyu talapzatára helyezik. Ugyanekkor 101 ágyulövés fogja hirdetni a curtea de argesi várból a temetési menet elindulását és megkondulnak a curtea de argesi templomok harangjai is.

A curtea de argesi temetés

A curtea de argesi temetési menet a következőképpen fog alakulni:

A menetet a 4-es huszárrezred egy eskad-

a reggeli istentiszteleten. 15 perc múlva követik őket ugyancsak különvonaton a parlament tagjai és a többiek, akik a temetési menetben hivatalos minőségben vettek részt. Ugyancsak különvonat szállítja el Curtea de Argeșbe az uralkodó testőrség századát.

ronja nyitja meg. Utána a klérus következik, a Curtea de Argeș vidéki hadi rokkantak egy küldöttsége, a Vitéz Mihály-rend lovagjai és Harcosok Szövetségének delegációja. Következnek az ország összes ezredeinek delegátusai (főhadnagyok) az ezredek zászlóival.

A királyi koronát és Ferdinánd király marsallbotját egy-egy inspektor-tábornok viszi ezután, két-két tábornoktól asszisztálva. Következik a fődvarmester, majd utána a hat ló által huzott gyászkocsi. A koporsó után Miklós herceg fog haladni és mindazok a hivatalos személyiségek, akik a különvonatokon Curtea de Argeșbe érkeztek, ugyanabban a sorrendben, mint az Bukarestben volt. Azonkívül résztvesz a menetben Argeș polgármestere, az argeș megyei községek primárjai és az argesi városi tanács tagjai.

A menet a Negru Voda-uccán és a Károly-bulvárdon keresztül fog haladni egészen a monostorig. Az utvonalon végig jobboldalt diszbe öltözött katonák állanak sorfalat, balra pedig az ország minden részéből érkezett delegátusok, a városok és falvak primárjai, az iskolák és az egyletek küldöttei állanak.

Az utolsó aktus

Miután a menet a történelmi monostor elé ért, tábornokok és testőrtisztek emelik le a gyászkocsiról a koporsót és a kápolnába viszik, ahol a magas klérus az utolsó istentiszteletet fogja celebrálni. Program szerint délután öt órakor kerül sor az istentiszteletre. Ugyanebben az órában az ország összes templomaiban istentisztelet lesz az összes polgári és katonai hatóságok jelenlétében. Az istentisztelet befejeztével az uralkodó földi maradványait a curtea de

argesi templom belsejében helyezik örök nyugalomra, a királyi család, a régensek, a kormány tagjai, a szent szinódus és a hivatalos személyiségek jelenlétében, akik a különvonatokkal Argeșbe jöttek.

Abban a pillanatban, amikor az uralkodó földi maradványait örök nyugalomra helyezik, az ország garnizonjaiban százegy ágyulövés fogja tudtadni a lakosságnak a királyi temetés utolsó aktusát.

Megtalálták a király utolsó kívánságát jelző cédulát

Lovassági egyenruhába öltöztették utolsó kívánsága szerinti a halotti uralkodót

Ma reggel fél 8-kor a cotroceni palotánál egy öreg lakója a király ruháinak rendezésére alkalmával egy kis cédulát talált, amelyre Ferdinánd király halála előtt a következőket írta: „Ha meghalok, kérem, öltöztessenek lovassági egyenruhába”. Alakaj azonnal értesítette Mária királynét, aki elrendelte az elhunyt akaratának teljesítését. A termet azonnal kiürítették és az elhunyt királyt lovassági egyenruhájába öltöztették. A katafalkot Mária királyné és az elhunyt gyermekei díszítették fel virágokkal, majd hosszasan imádkoztak, megcsókolvák a király hideg homlokát, azután visszavonult a királyi család, mire megkezdődött a nép zarándoklása.

Szüntelenül tartott a zarándokmenet, amelynek hosszúsága a cotroceni palotától 2 kilométernyire terjedt. A csendőrkordonokat megerősítették, hogy a rendet fentarthassa. Délig 20.000 ember vonult el a katafalk előtt.

A kormány hivatalos lapja a kisebbségek gyászáról

A „Viitorul” mai száma konstatálja, hogy a kisebbségeket rendkívül mélyen sujtotta a király halála. Az összes kisebbségi centrumokban a gyásznak és a dinasztia iránti hűségnek igen élénk és kétségbevonhatatlan jelei nyilvánultak meg. A román nép sohasem fogja elfelejteni ezeket a manifesztációkat, amelyek akkor jelentkeztek, amikor uralkodójának halála súlyos megpróbáltatást jelentett számára.

A „Viitorul” és a többi román lap egyben közli a zsidó szervezetek táviratait és felhívásait is, köztük az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség táviratát is, amely így hangzik:

Királyi Kabinetiroda

Bukarest

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék zsidó lakossága nevében megilletődött, őszinte részvétének ad kifejezést a fájdalmas

veszteség felett, amely dicsőséges uralkodónk, I. Ferdinánd halálával a királyi családot és az ország minden lakosát érte. Az erdélyi zsidóság mindig a legnagyobb hódolattal és legmélyebb hálával emlékezik fel nemes szívű uralkodójára, aki minden alkalommal tanujelét adta a zsidó nép iránt érzett jóindulatának. Sohasem fogjuk elfelejteni, hogy I. Ferdinánd dicsőséges uralkodása alatt történt meg az összes romániai zsidók polgári egyenjogúsítása. Emlékét örökre kegyelettel fogjuk őrizni és ápolni

Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
Dr. Fischer József, elnök

Gyászistentisztelet a zsidó templomokban

Az Erdélyi-Bánati Országos Izraelita Iroda távirati úton fejezte ki a legmélyebb részvétét Ófelsége a király elhunytá alkalmából.

Az Iroda elnöksége az idő rövidsége miatt ezután kéri az Iroda kötelekébe tartozó hitközségeket, hogy a temetés napján a templomokban gyásztűnépélyt tartsanak.

A kolozsvári Ferdinánd király-uti zsinagógában dr. Eisler Mátyás főrabbi már a péntek esti istentisztelet alkalmával kegyeletes szavak-

Kotta
legolcsóbb
LEPAGE-nál CLUJ

Prima tűzifát
legjutányosabban házhoz szállít FISCHER
fatelepe, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 Telefon 1300

... azt az elhatá...
... int a színajai...
... a Peles-kas...
... t reahagynom...
... zükségek a...
... ért mindezek...
... at illetik, aki...
... e javak hasz...
... szeretett nő...
... illetik meg.
... t. Károlyt meg...
... zben és értékpa...
... z intézkedéseket...
... zközeinek bizto...
... kérem az Eget...
... olyt új életében...
... a mi akarata...
... yebbé úgy az ő...
... az elhatározás...
... ra önkezemmel.
nőkhöz
... nőkhöz, közölve
... ak a pillanatnak...
... elenül az ország
... mmel együtt és
... e van füzve az
... gye pártfogásba
... áldozattal meg-
... erejükkel, hogy
... amra, Miklósa...
... eladatok teljesi...
... véghez fogja
... ülő szivével,
... z új sorsban,
... abban, hogy
... adennel, ami
... inak uralma
... g nyugalma
... visszontlát...
... az országba
... t meg fogják
... ára a trónról
... parancsolják
... atyja iránt,
... lhatározását.
... volt miniszte...
... tonai attasék...
... letek alelnökei,
... armesterei. Ak...
... adjutánsaik. A
... a főügyész, a
... bb számviteli
... öke. A legfőbb
... egyetemek és
... nhét!
... ak a
... in 78-
... 88-
... 95-
... 134-
... kban!

kal emlékezett meg a nagy veszteségről, mely a király halálával érte az országot.
A Ferdinánd ki-ly-uti zsinagógában vasárnap, a temetés napján, folyó hó 24-én, Ófelsége Ferdinánd király emlékére délelőtt 11 órakor

A hatóságok hat hónapig gyászkeretes levélpapírt fognak használni

Bukaresti jelentés szerint a belügyminiszter szombatra, a temetést megelőző napon, az összes hivatalok részére munkaszünetet rendelt el.
A belügyminisztérium táviratilag értesítette a hatóságokat, hogy a küldöttségek Curtea de Argesban gyülekezzenek, ahol a belügyminisztérium megbízottjának rendelkezései szerint fognak helyet foglalni a temetési menetben, illetve a sorfalban.
A hatóságok 6 hónapon keresztül gyászkeretes levélpapírost fognak használni.

A nemzeti pártvezetéstől valamennyi vezére részvesz a temetésen

Az idő rövideje miatt Benes csehszlovák külügyminiszter nem jön el a temetésre és

Bratianu nemzeti kormány alakítására hívja fel a pártvezéreket

Közvetlenül azután, hogy Bratianu értesült az uralkodó haláláról, nagyszabású politikai akciót indított. A miniszterelnök meghatalmazottjai fölkeresték Maniu Gyulát, Averescu tábornokot és Jorga professzort, akiknek átadták Bratianu felhívását egy nemzeti kormányban való együttműködésre.
Bratianu — mint biztos forrásból értesülünk — pontos és azonnali választ kér a pártvezérektől, bár a meghatalmazottak még csak

újra gyászistentisztelet lesz.
Az ortodox zsidó nagytemplomban Ófelsége I. Ferdinánd király elhalálása alkalmából folyó hó 24-én délelőtt 11 órakor ugyancsak gyászistentisztelet lesz.

helyette Csehszlovákia bukaresti követe fogja a szövetséges államot képviselni.

A kamara hétfői ülésén Bratianu Jonel miniszterelnök deklarációt olvas fel az új király és a régensek beiktatására vonatkozólag. Ez alkalommal Maniu Gyula a nemzeti pártvezetést nevében szintén deklarációt fog felolvasni, amelyben elismeri a jelenlegi helyzet legalitását, de egyúttal követeli, hogy a törvényesség minden tekintetben helyreállítsék.

A nemzeti pártvezetést összes vezetői részvesznek a curtea de argesi temetésen.

Ma több külföldi nagy lap tudósítója érkezett Bukarestbe, akik részvesznek a temetésen.

nem is vázolták a kormányon való együttműködés feltételeit. (Bizonyára a titkos reményben, hogy a válasz így is, úgy is negatív lesz.)

Értesüléseink szerint azonban egészen mostanáig egyik pártvezér sem adott még választ Bratianu felhívására. Már most állíthatjuk egyúttal, hogy Maniu Gyulának egyetlen feltétele van, de ez conditio sine qua non a nemzeti kormány megalakulásával szemben: a parlament feloszlatása.

Weizmann felel az antiszemita sajtó rágalmaira

A palesztinai földrengés nem veszélyezteti az ország gazdasági életét. Helyreállított a normális élet Palesztinában

(London, jul. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai földrengés az antiszemita számára jó alkalomnak kínálkozott arra, hogy a zsidó ujjáépítéssel gáncos és kárörvendő módon emlékezzék meg. Ebben a kampányban a londoni „Daily Express” is részt vesz az egyetlen számottevő újság, amelynek cikkére maga Weizmann Chaim, a cionista világszervezet elnöke tartotta érdemesnek, hogy reflektáljon.

Az idézett újság a földrengés alkalmából azt írta, hogy a palesztinai zsidó munka, amely eddig is súlyos gazdasági depresszió alatt szenvedett, a katasztrófa után aligha lesz pótolható. Dr. Weizmann erre a rosszindulatu kombinációra a következő nyilatkozatot tette:

Weizmann nyilatkozata

„Való igaz, hogy az 1925-ös palesztinai földrengést depresszió követte, amely egyébként a brit birodalom minden fejletlen országában és a világon mindenütt előfordul. A depresszió valóságos méreteit azonban a „Daily Express” túlozza. Nem igaz, hogy a zsidó dolgozók nagy tömegei munka nélkül vannak. A Palesztina-kormány most megjelent évi jelentése szerint a palesztinai ipar 1926-ban 6000 zsidó munkást foglalkoztatott, szemben az 1925-iki jelentéssel, amikor csak 5000 zsidó munkás volt elfoglalva ipari üzemekben. Azonfelül közli még a jelentés azt is, hogy újabb időben 300.000 fontnyi befektetéssel — zsidó tőkével — több ipari vállalkozás létesült. Ugyanebből a forrásból értesülünk arról is, hogy 1926-ban a mezőgazdaságban dolgozó zsidók száma 32.000 volt, míg az előző évben 24.000. A munkanélküliség leginkább az építkezésben uralkodik, az építkezési hítelek megszorításának következményeként. A „Daily Express” a palesztinai zsidó lakosság számát 120.000-re jelöli meg. Innen van, hogy a munkanélküliek százalékaránya szokatlanul nagy látszik. A Palesztina-kormány azonban már 1925-ben a zsidók számát 138.000-re tette, amely szám azóta legalább is 150.000-re emelkedett.”

Palesztina jövője

„Teljesen valótlán, — folytatja Weizmann — hogy Palesztina nem képes csak a benszülött parasztlakosságot eltartani. Az ország nemcsak a Holt-tenger természeti kincsei fölött rendelkezik,

amelynek kiaknázására most adtak koncessziót, hanem a szakértők egyöntetű véleménye szerint olyan természeti lehetőségei vannak Palesztinának, amelyek alkalmassá teszik, hogy értékes gyümölcsök és más termények export-országává váljon. A Palesztina-kormány hivatalos jelentése szerint a kereskedelemben érezhető depresszió a bankok előrelátó

Európa legnagyobb csillagvizsgálóját építik fel a Fruska Gora hegységben

A jénai Zeiss-gyár szelvénye a berendezési a jóvátételi számlára

(Belgrád, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jugoszláv kormány két évvel ezelőtt a jénai Zeiss cégnél húszmillió dinárért egy csillagvizsgálóállomás berendezéséhez szükséges felszerelést rendelt. A műszerek nagyrésze már megérkezett Jugoszláviába, csak az maradt még eldöntetlen, hogy a csillagvizsgálót hol állítsák fel. A kormány az egyetem javaslatára a csillagvizsgálót az Avalán akarta felállítani, de az sok tekintetben nem felelt meg a követelményeknek. Időközben a noviszadi Fruska Gora Turistaegyesület vezetősége eljárta a kormánytól, hogy a csillagvizsgálót a festői fekvésű Fruska Gora hegység egyik legmagasabb csúcsán, a Zmajevácson állítsák fel.

A kormány nem idegenkedett a tervtől és megbizta az egyetemi tanácsot, hogy küldjön ki Zmajeváca szakértőket annak megállapítása végett, hogy a Fruska Gora megfelel-e a csillagvizsgálóállomás céljaira. Az egyetemi tanács által kiküldött bizottság beható vizsgálat tárgyává tette a hegységnek azt a részét, ahol a csillagvizsgálót fel akarják állítani, hogy tudományos szempontokból megfelel-e a célnak.

Az a terület, melyet a Fruska Gorán a csillagvizsgálóállomás részére kiszemeltek, a rakováci kolostor tulajdona. Az egyetemi szakbizottság, miután megállapította, hogy a terület alkalmas a tudományos intézet felállítására, tárgyalásokat kezdett a zárda főnökségével. A területen jelenleg a Fruska Gora turistaegyesület menházai vannak, de az egyesület késznek nyilatkozott arra, hogy a zárda főnökségtől kilencvenkilenc évre bérbevett területet átten-

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Buzsán (Büdös-patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **ישר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **buzsai fürdőgazdagság.** Posta: Ileanda-Mare

politikája és a telekspekuláció megszűnése esetén el fog járulni. Ugyancsak a jelentés szerint az elektromossági és kikötőmunkák megindulásakor, valamint más konstruktív munka esetére a most még munkanélküli levők is foglalkozáshoz fognak jutni, úgy hogy a további gazdasági fejlődés útja meg van alapozva.

„Nevetséges a Dayl Expressnek az az állítása, hogy a zsidók mint kolonisták képtelenek eredményes munkára. Elég rámutatni a tényre, hogy Palesztina exportárúit — bort és narancsot — a zsidó mezőgazdaságnak köszönheti. Nem igaz az az állítás sem, hogy a brit adófizetést súlyosan terheli a palesztinai közigazgatás. Ezzel szemben a valószínű az, hogy évről-évre súlyos Angliának Palesztinánál való teljesítménye.”

Zavartalan közlekedés

Londonba érkezett jelentések szerint a palesztinai közlekedés teljesen zavartalanul folyik tovább. Szichem (Nablus) az egyetlen város, ahol tudvaleg minden ház beomlott. A lakosság még most is sátrak alatt tanyázik és a romok alól egyre több halottakat hoznak felszínre.

A gazdaságilag teljesen tönkretett szichembeli szamaritanusok a zsidókhöz fordultak támogatásért. Elhatározták, hogy augusztus végén a Bázelen ülésű cionista kongresszusra delegátusokat küldenek, hogy városuk újjáépítéséhez a világ zsidói támogatását kérjék.

Az első segélyek

A cionista exekutíve most az első, amely a katasztrófa hírével utána nagyobb összeggel járult a segélyakcióhoz. Natan Firausz a hírneves amerikai filantrop ötezer font sterlinget küldött Palesztinába azonnal a rendelkezéssel, hogy ebből a pénzből a katasztrófa által sújtottakat vallásra és fajra való tekintet nélkül támogassák.

Uriólgyek figyelmébe

Deutsch Nándor francia és angol női szabósa Oradea, Str. Pic-torul Grigorescu (Mészáros-utca) 2 sz. a legkényesebb igényeket is kielégíti. Vidéki megrendeléseket 48 óra alatt elkészítem

Kövérség korai vénség

Elhízás elleni szer a párisi Jodillon golyócska. Kis adag golyója a hájasodást. Nagyból adagok lefogást idéznek elő. — Főszékhely: Cluj.

Dr. Biró gyógyszerár, Cluj. Egy doboz ára 150 lej.

Szomb
A
Ka
érdekebe
királyun
szive áll
veszedel
szes rom
öt és dis
Ka
a fegyvel
lomra,
rendelkez
királyun
Szóf
Tá
(Szófia
A népszó
ferenciájá
hónapok
pitotta a
gyalni fog
gárság, a
helyzete
pontként
és a nem-
polyban.
Viss
(Bécs,
Tegnap d
rendőr-ál
Hainisch
Schober
nagyságok
haladt, a
tömeg.
dult elő.
A tem
Magyaror
tek Seipel
rencsés b
város egy
képét.
Savany
reszténysz
események
javaslatot
követel
Amennyit
valósítani,
wear elne
Páris,
követ az
bécsi esem
lyozta, ho
valamenny
15-iki fo
volna, ha
mege nem
Ausztri
amit az is
kor a szon
országon
berger ny
tüntetések
lenegy eset
tódása nem
Varsó.
bécsi forra
jetorosorsz

A régenstanács első napiparancsa a hadsereghez

A régenstanács tegnap a következő napiparancsot bocsátotta ki a hadsereghez: **Katonák! Dicsőséges és fényes uralkodás után, amelyet a nemzet az ország és hadsereg érdekében oly sok bölcsességgel, áldozattal és vakakarattal töltött be a mi nagy és drága királyunk, örökre lehunyta szemét, amely állandóan határtalan szeretettel tekintett rátok. Atyai szíve állandóan veletek volt, nappal és éjjel, békében és háboruban, az egyesülés harcaiban, a veszedelmekben és dicsőséges pillanatokban. Vezetése alatt győztetek és megalkottátok az összes románok nemzeti egységét és a haremzőkön szerzett borostyanagakkal koronáziátok meg őt és diszitettétek saját homlokotokat.**

Katonák! Bizunk abban, hogy mindannyian parancsnokotok az utolsó katonáit ugyanazt a fegyelmet fogjátok tanusítani, amely a hadseregnek alapja és érdemesek lesztek arra a bizalomra, amelyet belétek helyezünk mi és minden erőtök, igyekezetek a haza és a trón rendelkezésére bocsátjátok, szeretettel és megingathatatlan hűséggel vevén körül a még fiatal királyunkat. Kiáltuk együtt: Eljen Öfelsége I. Mihály király!

**Miklós, Románia hercege,
Miron, Románia pátriárkája,
George Buzdugan.**

Szófiában fogják megtartani a népszövetségi ligák uniójának konferenciáját

Tárgyalni fogják: az emigráció, az államnélküli polgárság és a zsidó kisebbség problémáit

(Szófia, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetségi ligák uniója legközelebbi konferenciáját Szófiában fogja megtartani az őszi hónapok elején. Az előkészítőbizottság megállapította a programot. E szerint elsősorban tárgyalni fogják az emigráció, az államnélküli polgárság, a kisebbségek védelme, a kisebbségek helyzete körüli problémákat. Külön programként szerepel a romániai zsidó kisebbség és a nem-mohamedánok helyzete Konstantinápolyban.

A zsidókérdés komplexumát dr. Saul Mezan, a szófia zsidó népszövetségi liga elnöke kezdi elő tárgyalásra. Dr. Saul Mezan a zsidó delegátusok együttműködése érdekében az unió konferenciáját megelőző napon külön előkészítő ülést hív össze. Ezen az ülésen kerülnek szóba a zsidó kisebbségeket érintő összes kérdések és ugyanakkor fogják a zsidó delegátusok leszögezni álláspontjukat.

A konferencia Szófiában fog tanácskozni október hetedikétől tizenegyedikéig.

Visszahívták a bécsi szovjetkövetet a forradalmi kísérlet kudarca miatt

Rendben folyi le a zavargások rendőráldozatainak temetése

(Bécs, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután eltemették a bécsi forrongások rendőráldozatait is. A temetés résztvett Hainisch köztársasági elnök, Seipel kancellár és Schober rendőrfőnök, valamint más közéleti nagyságok. A menet élén egy zászlóalj rendőr haladt, a gyászkozi után pedig több ezer főnyi tömeg. Rendzavarás a temetés alatt nem fordult elő.

A temetés után Amerika, Anglia, Románia, Magyarország és Finnország követei megjelentek Seipel kancellárnál, akit a zavargások szerencsés befejezése alkalmából üdvözöltek. A város egyébként teljesen visszanyerte normális képét.

Savanyukut, július 22. A burgenlandi keresztényszociálisták gyűlést tartottak az elmúlt eseményekkel kapcsolatban. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben

követelik a szocialista védszövetség feloszlását.

Amennyiben követelésüket nem sikerül megvalósítani, földművesekből és polgárokból Heimwehr elnevezéssel nemzeti véderőt állítanak fel.

Páris, július 22. Grünberger párisi osztrák követ az Amerikai klubban előadást tartott a bécsi eseményekről. Előadásában azt hangsúlyozta, hogy sok tüntetés volt már Bécsben, de valamennyit sikerült simán elintézni. A július 15-iki forrongásoknál hasonlóképpen történt volna, ha a kommunista munkanélküliek tömege nem avatkozik be.

Ausztria nem a forradalmak országa,

amit az is bizonyít, hogy nyugodt maradt, amikor a szomszédos Bajorországban és Magyarországon kommunista zavarok voltak. Grünberger nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a tüntetések során a magántulajdon ellen egyetlen esetben sem vétettek és idegenek bántódása nem esett.

Varsó, július 22. Moszkvai hírek szerint a bécsi forradalom kudarcával kapcsolatban Szovjetországnak bécsi követét visszahívták. A

szovjet szemére veti, hogy a követ ügyetlen taktikája idézte elő a forradalom kudarcát és ezzel súlyosan kompromittálta a szovjetet.

Róma, július 22. A fascista párt hivatalos lapja a bécsi eseményekkel kapcsolatban a következőket írja: „Negyvennyolc óráig az európai sajtó a neuriszténia látványát nyújtotta. Minden alap nélkül Olaszországra támadtak a különböző államok lapjai és koholt híreket hoztak

egy állítólagos ultimátumról, amelyet Róma intézett volna Bécshez.

Olaszország azonban nem fél a bolsevista betegség fertőzésétől és semmi kedve ahhoz, hogy zandárja legyen olyan tényezőknél, amelyek a vörös demagógiával szemben tanúsított magatartásukért a felelősség legnagyobb részét viselik.

Bécs, július 22. A rendőrség a letartóztatott tüntetők közül eddig ötven embert utalt át az ügyészség rogházába, akiket bűntudat, súlyos testi sértés és lázítás címén fognak felelősségre vonni. Egy Pick nevű orosz kommunistát a rendőrség kihágási osztálya elítélt, mert okmányok nélkül lépte át az orosz határt. Picket, büntetésének kitöltése után kitoloncolják Ausztria területéről.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szociáldemokrácia lapja.
Szerkesztők: Csizkaly János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marion Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
Szűz: Művészi
Ujhód kihirdetés
5687. Tamuz 23.
1927. július 23.

— **Haldoklik a marokkói szultán.** Londonból jelentik: Tetuani jelentés szerint a marokkói szultán egészségi állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosok közeli halálával számolnak. Hír szerint a trónörökösödési kérdés megoldása nem fog nehézségeket okozni és így a marokkói szultán halála nem fog bonyolalomra vezetni.

— **Nincsiacs, volt jugoszláv külügyminiszter nem akar Bethlen kormányáról nyilatkozni.** Belgrádból jelentik: Nincsiacs Moncsillo, volt jugoszláv külügyminiszter „Az Est” tudósítójának nyilatkozott a magyar-jugoszláv viszonyról. Nincsiacs kijelentette, hogy az Olaszországgal kötött barátsági szerződés ellenére erősen hisz Magyarország és Jugoszlávia békés baráti jövőjében. A híres mohácsi beszédnek nem maradhatnak el a következményei és ki kell épülnie az utnak Budapest és Belgrád között. Az újságíróknak azon kérdésére, hogy mi a véleménye a Bethlen kormányzatról, Nincsiacs kitérő feleletet adott és mindössze annyit mondott, hogy Bethlent jól ismeri, a politikájával is tisztában van, de az, hogy miképpen kormányoz, nem tartozik reá.

— **A kolozsvári Pályaválasztási Tanácsadó irodája** úján néhány műszereszi auto-mechanikus, szerelő és esztergós tanonc-hely betölthető. Érdeklődők jelentkezzenek mielőbb irodánkban (Str. Paris 36), a hivatalos időben: vasárnap délelőtt 8-10 és szerdán délután 3-6-ig. — Ugyanott a munkaadók bejelenthetik tanonc-igénylésüket. Irodánk mindenkinek ingyenesen áll rendelkezésére.

— **Katasztrófálisan zuhannak az angol petróleumrészvények.** Londonból jelentik: Mint ismeretes, Amerikában a közelmúltban nagy olajmezőket fedeztek fel, ami katasztrófális túltermelést idézett elő a világpiacra. Ehhez járul még az orosz olajforrások hatalmas arányokban való kizárása is. Ez valószínűleg forradalmasította a petróleumpiacot, úgy, hogy a londoni börzén a petróleumrészvények katasztrófálisan zuhannak.

— **Be kell jelenteni a vadászkutyákat és a vadászfegyvereket.** Kolozsvár város polgármestere közli: Mindazon kolozsvári lakosok, akiknek van vadászfegyverük és kutyájuk, a legközelebbi időn belül jelentkezzenek a megfelelő közigazgatási kerületi hivatalnál délelőtt 9-11 óra között, hogy bejelentésük: 1. A birtokukban lévő fegyverek számát, minőségét és rendszámát. 2. A vadász kutyák számát és fajtáját és az értük fizetendő díjat. 3. A belügyminisztérium fegyvertartási engedély számát és a fegyverek számát. 4. A földművelési minisztérium vadászenedélyének számát és azt, hogy az engedély hány fegyverre szól. 5. A vadászkutya tartási engedély száma és a fizetett összegnek száma. 6. A vadászenedély számát. A jelen rendelet ellen vétők törvényszerűen lesznek büntetve. *Mihali Tivadar* polgármester.

— **Világpusztulás 1934-ben.** A Manches-tér Guardian jelentése szerint egy vidéki anglikán pap „pontos számítások” alapján megállapította, hogy a világ vége 1934-ben bekövetkezik. A Cassandra szerepét játszó tiszteletes azt is pontosan tudja, hogy ez hogy fog betörtetni. A föld felületén, a Jordán-folyó közelében egy óriási szakadás keletkezik, majd 1934. elején, amelyen a tengerek összes vize betolyk a föld belejében. Ez a sok víz azután belülről tépi szét a föld felületét is. „Megelőleg azonban a bolsevista Oroszország döntő vereséget fog szenvedni Anglia haderejétől.”

Blank Arisztid lesz Titulescu utódja?

Az »Indreptarea« feltünéskelő hirdása az új londoni román követ közeli kinevezéséről

(Cluj-Kolozsvár, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a liberális kormány megalakulásakor a külügyi tárcát Titulescu londoni román meghatalmazott miniszternek ajánlotta fel, aki hosszabb tárgyalás után a tárcát el is fogadta és visszatért az országba. Azóta a londoni román követséget egy ügyvivő vezeti. Titulescu helyének betöltéséről már akkor különböző kombinációk voltak, így többek között azt az eshetőséget is kolportálták, hogy a nyár végén maga Titulescu veszi át újra a londoni követséget és folytatni fogja azokat a fontos pénzügyi tárgyalásokat, amelyeket félbe kellett szakitania. A közbejött nemzeti gyász miatt azonban ez a kérdés lekerült a napirendről. Annál nagyobb feltűnést keltett most az »Indreptarea« legújabb számának az az értesülése, hogy a kormány Blank Arisztidot, a Marmorosch Blank & Co. vezérigazgató elnökhelyettesét szándékozik Titulescu utódjává kinevezni. A hír, amelyhez súlyos horderejű pénzügyi kombinációkat fűznek, a legnagyobb fentartással kell fogadni.

A szovjet ki akar békülni Európával

Döntő fordulat előtt áll az orosz politika

London, július 22. Ugyanakkor, amikor a kommunista internacionale a bécsi zavargásokkal kapcsolatban újabb forradalmi felhívással fordult a világ munkásságához, hogy ne álljon meg a féluton, — a hivatalos orosz kormány egészen más, hálalokegyenest ellenkező irányzatú politikára gondol berendezkedni. Amióta ugyanis nyilvánvalóvá lett, hogy a bolsevista Oroszországnak ugyanolyan imperialista törekvései vannak, mint a régi cári birodalomnak, Moszkva fokozatosan elvesztette azokat az alig sarjadzó szimpátiákat, amelyeket tagadhatatlanul ügyes és hosszantartó diplomáciai munkával sikerült Európa egyes államainál elérnie. Ez az elhidegülés vezetett azután az Angliával történt nyílt szakításra, amelynek következményeképpen a brit kormány-országal szembe fordított diplomáciai munkával sikerült Európa egyes államainál elérnie. Ez az elhidegülés vezetett azután az Angliával történt nyílt szakításra, amelynek következményeképpen a brit kormány-országal szembe fordított diplomáciai munkával sikerült Európa egyes államainál elérnie.

Moszkva ma sokkal inkább egyedül áll, mint öt-hat évvel ezelőtt.

Az imperialista tendencia, amely az orosz szovjetkormány politikájában egyre inkább kifejezésre jutott, megbontotta magát a bolsevista tábor is. Az ellenvéleményt nyíltan hangoztató Trockijt és a más okokból renitenskedő Zinovjevét kizárták a politikai hatalomból, de a nyugalomra vágyó orosz népközlössus a száműzötteknek adott igazat. És ekkor kezdtek érkezni a hírek, hogy Oroszországban itt

— Szántó Zoltán és társai továbbra is letartóztatásban maradnak. Budapestről jelentik: A Szántó féle kommunista bűnügyben ma délután hirdették ki a bírósági határozatot. Eszerint a vádlottak közül huszat szabadon bocsátottak, Szántó Zoltán és többi társai azonban továbbra is fogságban maradnak, az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatásának büntetvével vádolva.

— Eljegyzés. Hirsch Nina Zaul de Campie és Steinmetz Piukász Alba Julia jegyesek.

— Három csecsemő hullát találtak a berlini állatkertben. Berlinből jelentik: A berlini állatkertben ma az ügyeletes őr, aki reggeli körutját végezte, az egyik félreeső ösvényen nagyobb csomagot talált. A csomagot bevitte az irodába, ahol felbontották és a körülállók legnagyobb meglepetésére abban három csecsemő hulláját találták. A titokzatos ügyben a rendőrség a legerélyesebb vizsgálatot indította meg.

Őn lehangolt és rosszkedvű, mert aranyere sokat kellemetlenkedik. Használjon HAEMORSANT, meggyógyul és lelki egyensúlya újra helyreáll.

— Voronoff Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban szeptember 4-én megtartandó zoológiai kongresszuson, amelyre 142 tudós jelentette be előadását, Voronoff is meg fog jelenni. Voronoff professzor szintén előadást fog tartani.

* A közegészségügyi miniszter szigorú közzétételre adott ki az iparfelügyelőknek, főorvosoknak, hogy minden gyárban és üzemben, ahol erőgép van foglalkoztatva és munkások tartanak, rendeljék el a mentőszekrény felállítását, amely gyors segélyhez szükséges kötszereket és gyógyárkat tartalmazza. Legelőször összeállításban szállítja Rózsa M. Royal drogériája Cluj, főtér 26. Kérjen ajánlatot.

is, ott is megmozdultak az eraberek, hogy akár életük árán is, határozott kifejezést adjanak a jelenlegi rezsim mintai elégtelenségüknek.

A politikai zavarok és a széthúzások mellett gazdasági nehézségek is egyre jobban komplikálják Oroszország helyzetét. Ilyen körülmények között a szovjetkormány abba a dilemmába jutott, hogy vagy kiszámíthatatlan következményű újabb forradalmi megrázkódtatásoknak teszi ki az országot, vagy pedig

radikálisan fordít egyet eddigi politikájának kormánykerekén és megkísérli, hogy újra felépítse az Európához vezető hidakat,

amelyeket nemrég felégett a háta mögött. A Moszkvából érkező hírek arra engednek következtetni, hogy a szovjet az utóbbi lehetőséget választotta és Csicserin külügyi népbiztos az orosz politika nagy fordulatát készíti elő. Csicserin, mint Lenin tulajdonképeni utódja, állítólag komolyan elhatározta, hogy a barátságos viszony helyreállításának érdekében

messzemenő koncessziókat fog Franciaországnak felajánlani, egyben pedig az Angliával támadt konfliktust a legközelebbi időn belül likvidálni akarja.

Ez annyit jelent, hogy a szovjetkormány végül mégis Trockij álláspontját fogadta el, amely egy mérsékelt és reális politikai éra kezdetét fogja Oroszország részéről jelenteni.

— A vonaton meglópiák a szarajevói hóhért. Vukovarról jelentik: A vasúti rendőrség jelentkezett Manzer Valeriján, a szarajevói hóhér és bejelentette, hogy Szlavon-Bród állomáson átszállás közben kilopták zsebéből 1600 dinárt tartalmazó pénztárcáját. Manzer Pancovára utazott, ahol a gyilkosságért halálra ítélt Laczkovics kivégzésére rendelték ki. A vasúti rendőrség megindította a nyomozást a hóhér tolvajának kézrekerítésére.

— Grozavescuné a legkülönbözőbb tárgyakat követeli magának férje hagyatékából. Bécsből jelentik: Grozavescu Traján özvegye, miután tegnapi botrányos körülmények között sikerült a tragikus módon véget ért operaénekes lakásában egyedül maradnia, pontos leltárt készített az elhunyt hagyatékáról. Meglepő, hogy még a legjelentéktelenebb dolgokat is bámulságos emlékezőhatséggel feljegyezte. Így például többek között magának követeli annak a levélnek a fényképmásolatát, amelyet férjének barátja, Barsan Leó beszteceri orvos írt annak idején Grozavescunak és óva intette őt ebben attól, hogy feleségül vegye Kövesdy Nellyt, aki reá szerencsétlenséget fog hozni. Grozavescuné annak idején a levelet megtalálta férjénél és lefényképezte. A levél fényképmásolatán kívül Grozavescu Olgától visszaköveteli azt a 800 schillinget, amelyet az operaénekes huga a gyilkosság után elvett tőle.

* Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktelintéyek által javalva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönböztetve hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. — Szobák még eljegyvezhetők. — Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÖDESEGÉT FOKOZNI ÉS MEGŐZNI KIZÁRÓLAG A FELŐLMULHATATLAN PERLE DE PARIS JOCKEY CLUB FLEUR D'ELITE ETOILE DE FRANCE LADY SAUX DE COLOGNE ÉS ILLATSZER HASZNÁLATA UTÁN LEHET

— Halálosvégű autószerencsétlenség Budapest mellett. Budapestről jelentik: A ceglédi országúton, Üllő és Vecsés között, az egyik budapesti fuvarozóvállalat teherautójának, amelyen több utas ült, eltört a kormánykereke. Szádeczky József sofőr csak az utolsó pillanatban vette észre a bajt, de már nem tudta megállítani a teherautót, amely az országútról lezuhant és pozdorjává zúzódott. Az autón lévő Láng Lajosné, Láng Ilona, Hoffer Pálné, Lambert Pálné, Batay András, Gyura István és Tóth Istvánné piaci árusok, akik a pesti vásárcsarnokba igyekeztek, rendkívül súlyos sérüléseket szenvedtek. A telefonhívásra Kispestről megjelent mentők két autóval vonultak ki, de csak a négy haldoklót tudták elszállítani. Erre a katasztrófa színhelyén összecsozdult tömeg az országút mentén szaladó sinek közé állva, megállította a Pest felé haladó személyvonatot és abba tették fel a sebesülteket.

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helyiségében.

— Öt óra hosszáig hevert bántatlanul egy ékszeráska Newyork uccáin. A vasúton és az uccán felejtett tárgyak ritkán kerülnek meg. Találó mindig van, de becsületes megtaláló ritkán. Cinikus mondás, de nincs igazság nélkül, hogy a legtöbb ember nagyon becsületes, feltéve, hogy nem veszi észre azt, amit el lehetett volna lopni. Semmi kétség, ennek köszönheti szerencsétlenségét az a Max Wolf nevű newyorki ékszerkereskedő. Mint a Burnin nevű ékszerkereskedő cég utózája, 192 karkötő-órát és 149 aranygyűrűt rakott bőröndjébe, mielőtt üzleti utra indult. A 14. ucca 154. számú ház előtt taxira várakozott és időközben letette a táskát a gyalogjáróra. Mikor a taxi jött, Wolf az uccán felejtette a táskát. Öt óra hosszáig feküdt a táska érintetlenül az uccán, végül egy Bovens nevű fiatalember felemelte és bevitte a rendőrségre. Wolf New-Rochelleben tudta meg, hogy ékszerbőröndje jó kezekben van.

Nerva Szanatórium

Cluj, Strada Regală (Majális-u) 12/a

modern nagy

vizgyógyintézetében

állandóan minden fajta gyógyfürdő kapható. Jód, kén, iszap, szénsavas és villanyfürdő-kurák. Nyitva egész nap.

Telefon: 600

Ne kísérletezzen! Vegyen izzadása ellen Höfer 3. számú hintőport

(Cluj-K... azt a szena... kétmillió do... vonatkozó tá... most már ol... kölcsönt ny... Schröder &... Románia nag... A 200... fogják felha...

Ujabb er... napi „Monitor... velésügyi min... kitermelési en... Földvár közse... kiterjedésü er... kossága 631... Abatia margit... 1800 négyszög... tusnak a koloz... ségére 557 he... renc és társain... 36 hektár 54... Imre és társain... János és társai... méter terület... Hoisescu a zá... 1611 négyszög... tojrai Bálvány... méter, ugyan... hektár 9846... lesége 59 hek... erdősegre kapt...

Árverési... óráig zárt ajá... polgármesteri... eszfaltosásánál... kálatok elvégze... órákor a temes... villamos tranzi... csak speciálista... az említett hív...

Angol tő... Déván. Tudós... vai származásu... tartózkodik Dé... télyes összegek... gánbankja része... meg is alakult... a környékbeli... fogja finanszir... pénzügyintézetek... bank egyelőre...

Nagy árzu... piacon. Newy... ipari körökben... hogy a kaucusk... tek fel. Több... végzett Hollan... és eközben oly...

A pia... további l...

Egyesült Kő... felzálogban

Devizák

Zürich ....
Newyork ..
London ....
Páris .....
Milano ....
Prága.....
Budapest ..
Belgrád ....
Bukarest ..
Varsó.....
Bécs .....
Berlin ....

Száz lej á

Közgazdaság

Kétmilliós dollárkölsönt vesz fel a Resica üzemének modernizálására

(Cluj-Kolozsvár, július 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legújabb „Berliner Börsenkurir“ azt a szenzációs pénzügyi inflációt közli, hogy a Resicai Vasművek és Uradalmak rövidesen kétmilliós dollárnyi külföldi kölcsönt vesz fel. A 300 millió lejnek megfelelő dollárkölsönre vonatkozó tárgyalások már hónapok óta folynak az ajánlattevő külföldi bankkonzorciummal és most már olyan stádiumba jutottak, hogy a kölcsön perfektuálása csak rövid idő kérdése. A kölcsönt nyújtó konzorcium élén a Resicánál érdekelt bécsi Bodenkreditanstalt áll és a londoni Schröder & Co. bankház is részt vesz benne, amelynek közismerten szoros nexusai vannak Románia nagyipari vállalataival.

A 200 milliós dollárkölsönt, hír szerint, a Resica üzemi berendezésének modernizálására fogják felhasználni.

Ujabb erdőkitermelési engedélyek. A tegnapi „Monitorul Oficial“ közlése szerint a földmívelésügyi minisztérium újabb a következő erdőkitermelési engedélyeket adta ki: A brassómezei Földvár község 583 hektár és 3100 négyszögterület kiterjedésű erdősegre, Csiksomlyó község közbirtokossága 631 hektár 7700 négyszögterület, Melk Abatia margittai lakos Poiana-erdőben 223 hektár 1800 négyszögterület, az erdélyi római katolikus Státusnak a kolozsmezei Mesteacau községben 557 hektár 3100 négyszögterület, Fülöp Ferenc és társainak Parajd községben levő Juhoderdőre 36 hektár 5400 négyszögterület, ugyanott Barabás Imre és társai 33 hektár 300 négyszögterület, Illyés János és társai pedig 43 hektár 3500 négyszögterület területre, Gr. M. Nedeianu és Constantin Hoisescu a zágoni Nagydarnó-erdőben 203 hektár 1611 négyszögterület, Gergely Dénes és Ferenc, a tojrai Bálványos-erdőben 63 hektár 2900 négyszögterület, ugyanott Konabie András és felesége 56 hektár 9846 négyszögterület és Oláh József és felesége 59 hektár 8400 négyszögterület kiterjedésű erdősegre kaptak vágatási engedélyt.

Árverési napló. Augusztus 1 délelőtt 10 óráig zárt ajánlatokat lehet beadni Lugos város polgármesteri hivatalához a Ferdinand király-ut eszialtozásánál szükséges fuvarozási és egyéb munkálatok elvégzésére. — Augusztus 8-án délelőtt 10 órakor a temesvári városházán árlejtés lesz három villamos transzformátor-védőház építésére, amelyben csak specialisták vehetnek részt. Közelebbi feltételek az említett hivataloknál.

Angol tőkével magánbankház alakult Déván. Tudósítónk jelenti: Kápolovits Mendel dévai származású angol állampolgár, aki már hat éve tartózkodik Déván, londoni bankintézeteknél tekintélyes összegek felett rendelkezik, amelyeket magánbankja részére fog felhasználni. A bank már meg is alakult, Angol-Román Hitelintézet céggel és a környékbeli pénzintézeteket és ipari vállalatokat fogja finanszírozni. Szó van arról is, hogy angol pénzintézeteket vonnak be a bankalakulatba. Az új bank egyelőre ötmillió lej alaptőkével indul.

Nagy árzuhanásra számítanak a kaucsukpiacon. Newyorkból jelentik: Pénzügyi és gumipari körökben nagy izgalmat váltott ki az a hír, hogy a kaucsuktermelés fokozására új eljárást fedeztek fel. Több amerikai vegyész hosszú kísérleteket végzett Holland-Indiában a kaucsukfa beoltásával és eközben olyan módszert fedeztek fel, amellyel a

rendes termés négyszeresét lehet elérni. Biztosra veszik, hogy a felfedezés hatása alatt a kaucsukpiacon nagy áresések lesznek.

Csehszlovákia részleges importtilalmat rendelt el a romániai élőállatokra és marhahusra. Prágából jelentik: Minthogy Románia egyes kerületeiben nagy mértékben fellépett a száj- és körömfájás, a földmívelésügyi minisztérium részleges tilalmat rendelt el a romániai szarvasmarha-, juh-, kecske- és sertésbehozatalra. A tilalom a friss husra is kiterjed.

Értekezlet az illetéktörvénynek a bankokra vonatkozó intézkedéseiről. Radulescu államtitkár elnökölte mellett a pénzügyminisztériumban tegnap értekezlet volt az illetékügyi osztály és a pénzintézetek delegátusai között az új bélyegtörvény intézkedéseinek alkalmazásáról. Határozathozatal nem történt és így az értekezletet a jövő héten folytatják.

Staniol

minden színben mintában és mennyiségben **Lepage-nál, Cluj** kapható.

Kérjen mintás ajánlatot!

„AURORA“

bodegámat

Piata Mihai Viteazul (voit Széchenyi-tér) 14 sz. alól

szembe 25

szám alá helyeztem át. —

Kibővitve **בשר** vegetáriánus (tejesnemű) konyhával, fokozottan igyekszem a t. közönség szolgálatára. Tisztelettel **ELEK SIMON**

Tőzsde

A piacon ma erős kínálat volt mindenben, lanyha irányzat mellett. A nyugati devizákban további lanyhulás várható.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3180—3190	—	—	49175	3205	11051	13684	65075	1926
Newyork	16450—16550	519 ³ / ₈	519 ³ / ₈	2554	166	57390	71045	3375	—
London	803—805	252150	2520 ⁵ / ₈	12402	807	2786	3449	16395	48550
Páris	655—660	2034	203350	—	652	2247 ¹ / ₂	2781	13235	391 ¹ / ₂
Milano	910—915	2825	2826	139	904	3125	3868	18420	544
Prága	490—491	153950	153950	—	493	170050	210525	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2880—2890	9055	9055	—	2890	—	12377	58945	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913	—	305	1009	1249	5945	178
Bukarest	—	314	313	1505	—	347	429	20 ⁵ / ₈	6050
Varsó	—	58	58	—	1850	6415	7935	377 ⁵ / ₈	—
Bécs	2330—2340	7310	7310	—	2340	807750	—	47550	—
Berlin	3910—3920	12340	12335	—	3950	13637	16876	80150	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) —, Páris 1505, Budapest 347, Bécs 42900, Prága 206250.

Olcsó zsidótárgyu könyvek

Bernfeld: Jüdische Literatur	Lei 90—
M. Brod: Socialismus in Zion	„ 32—
„ Im Kampf um das Judentum	„ 32—
Bialik: Gedichte I/II	„ 125—
A. Böhm: Die Zionistische Bewegung	„ 170—
Der XII. Zionistischen Kongress	„ 25—
Hauser: Spinoza (Roman) geb.	„ 150—
Herzl: Philosophische Erzählungen	„ 130—
Herzl: Das Neue Ghetto	„ 125—
Katz: Charakterbilder aus der jüd. Geschichte	„ 125—
Kahn: Die Juden als Rasse u. Kulturvolk	„ 140—
Klausner: Gesch. der Neuhebr.	„ 90—
Karpeles: Geschichte der Jüdischen Literatur I—II (920 lap)	„ 600—
Koigen: Der moralische Gott	„ 90—
Heinrich Loewe: Schelme, Narren.	„ 50—
Moses Mendelsohn: Jerusalem	„ 90—
Miwchar Haschira haivrit (Antologia)	„ 180—
Nordau: Zion-Schriften	„ 170—
Perez: Drei Dramen	„ 90—
Zlocisti: Moses Hess, Leinb.	„ 150—
Moses Hess: Soc. Aufsätze, Leinb.	„ 150—
I. u. I. Tharud: Der Schalten d. Kreuze geb.	„ 90—
Jüd. Theater I—II. (Eine dramatische Anthologie jüdischer Dichter) gebund.	„ 125—
	„ 150—

Kaphatók:

az UJ KELET könyvosztályában

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

A Kadima-nyomda

csak izléses és szép nyomtatványt szállít

Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 9-77

Hirdessen az Uj Keletben

PODOL
Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni
 Szer. Este lábvíz után egy mogorónyi nagyságu Csanda-
 léle PODOL-lal lábait jól bemasszírozza s ezzel egy
 csapásra megszüntette a legmakacsabb lábizzadást,
 kellemetlen szagot, égő érzést,
 pöffedséget. Lábat üdén, frissen terja, a járást vég-
 telentül kellemessé teszi. Hatása utólrhetetlen. Ára 35 Lei
 Kapható gyógyszerárterekben és drogueriarokban. Készíti
 Csanda-gyógyszerár, Oradea

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt min-
 den elfogadható áron árusít az
Ideal kalapszalont
 a legújabb filz kalapok óriási választékban
 és átmeneti kalapok Cluj, Regelo Ferd. B.

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-
ajándékul. 10 zsidótár-
gyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József
 regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). —
 Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szent-
 földön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. —
 Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és
 gólusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.
Leszállított áron kaphatja a következőket:
 Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
 Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések
 zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
 Silberman: Egy zsidó gyermek története (80
 lei helyett)..... 50
 Az olvasó könyvesporth és a három leszállított áru
 könyv együttes ára 260 lei és portóköltség.
Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lei, vastagabb betű-
 vel 10 lei. Legkisebb apróhirdetés 50 lei. Allást-
 keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja
 előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk
 ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja
 250 lei, előfizetőknek 150 lei.

Házvezetőnök figyelmébe

Ajánlok Erdélyszerte elismert שרעקע ארט. שרעקע ארט
 a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellá-
 tott, legújabbban kezelt és frissen olvasztott
libazsirt
 Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
 Cuza Voda 6.

Utazók! Berkovicsné

Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
 Izletes konyha. Kerthelyiség.

T. Hölgyek!

Modern bubi transformációk, Postiche frize-
 tek felelősség mellett a legolcsóbban és leg-
 lelkiismeretesebben nálam szerezhetők be Tar-
 tós villanyos ondolálás, amelynek tartósságáért
 6—7 hónapig felelek. Párisból kitüntetve
 hajfestészetit érem. Minden színben, feismer-
 hetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA
 Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10.
 Estélyi és színes paróák kölcsönzése.

Ügyes kereskedősegéd,
 ki textil és rövidáru szak-
 mában jártas, azonnali be-
 lépésre felvétetik. Kirakat-
 rendezéshez értők előny-
 ben. Goldberger F. Pál,
 Jibou. 2932

Fűszer és csemegeüzlet
 belvárosban, forgal-
 mas uton, széles
 vevőkörrel, családi
 jók miatt eladó.
 Ajánlatokat „Jövő-
 jeligen a kiadó to-
 vábbit.

Mindennemű könyvkötő
 munkákat a legeg-
 szerűbbtől a legdisze-
 sebbig készít a
legolcsóbb
 ár mellett
Blau Dezső
 könyvkötő, Str. Avram
 Jancu (v. Petőfi-u.) 20.

Gheorgheniben (Gyer-
 gyószentmiklós) jó köser
 házikoszt kapható Berko-
 vits nővéreknél. Városház-
 uca 9. 2849

Máramarosszigeten
 Jurovits Lázár (v. Magyar-
 uca) orth. שרעקע vendéglő-
 jében értekezhetik a leg-
 jobban. 2921

Frauleint német ajkut
 keresek nagyobb vidéki
 helyre öt éves fiúhoz, ki
 háztartásban is segédkez-
 zék. Bemutatkozás Hosszu-
 u. 26. „Covoara“. 2919

**Ezüstöt a legmaga-
 sabb napi áron vásárola**
Tacâmul
 ezüstáru és evőeszköz-
 gyár, Cluj, Str. Jorga
 11-a.

**Perzsa szőnyegek-
 re van szükség
 négy? akkor írjon a
 következő címre:
 Schulhof Emilné
 „ORIENT“ Szővő-
 művészeti iskola
 ORADEA-MARE,
 Str. Elisce, Cioro-
 gariu No 14, mely
 már évek óta a leg-
 tökéletesebb gyapú
 és selyem perzsa-
 szőnyeg és francia sző-
 nyeg gobleinek, elcsé-
 rügnu angol gypju
 és selyem fonalsk,
 szőnyegtervek, sző-
 nyegkellékek, legelő-
 n, ősebb beszárzási
 forrása. Vidéki ven-
 delések utánvétel
 gyorsan és pento-
 san eszközöztetnek.**

Nagy raktárkészlet
 miatt elad legdiva-
 tosabb női kalapokat
250 leitől.
 Női és férfi
kalapokat
 gyárt, fest, tisztít
 és formál legújta-
 nyosabban és pon-
 tosan. Girádi és pa-
 gama kalapokat 24
 órp alatt hóféherre
 tisztít
Hecht
 kalapüzem, — Cluj
 Egyetem-u. 3. sz.
 Fiókja Dej, Kovács
 S.-u. 1.

A legelterjedtebb és legnépszerűbb
 zsidó történet rendkívül olcsó áron

Heinrich Graetz:

Volkstümliche Geschichte der Juden

Halbleinb. 3 Bde

550 Lei

és portóköltség

Kapható
 az UJ KELET könyvosztályában

Villa Speranza
אריפאנציו
uri panzio
 Szováta fürdő

Szováta fürdőn a mult évben megnyilt s kitünően
 bevált אריפאנציו uri panzio
 a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már
junius havában megnyilt.

Elismerten elsőrangú
 konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.
 Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegy-
 zést elfogad dr. Krausz Józsefné, főrabbiné, Diciosan-
 martin (Dicsősztmárton)

Bzerkesz tőse
 hivatal és
 Cluj-Kolozsvár
 L. Pop (Brassa
 Telefo
 szerk. és kia
 9-77
 Nr. N. Sz. —
 Egyes szám á
 udvaron és vid
 Bukarestben is

1927 július 23
Ma
 Vasárnap re
 királyi krip
Ked

Megindul sorban. Ágyul feketefátyolos rályt. Egysze király koporsó zében az ágyu rát, hat tíze uccáin át Ferd a katonai, pol tósági halad noknak, a háb hadseregnek k A hadsereg királyi koroná többi jelvénye móniára a kirá virágokkal bor Jobbról és bal csit a vezényl gött a király nál fogva az Ágyulafettá már többé lov biborral letak méterekre kí udvar és a rég elől Miklós h parasztja, ott népe. És ahogy a indul a tömeg az országban m ban megkondu tömege mindet kal fedett palc sorokban a kop és a vasuti vor a román királ délben egy ó harangzugás kö jat a vonatró helyezték örök Délután öt ceremóniája k Tiszáig az egés temetésen. Kí kapui. És mi helyőrségeiben az ágyuk, val templomában e a király emléke A diszes ko és Erzsébet kir király megter utolsó felvonás visszatérnek a gyász elül, h Es ebben az ót egy-azon kíván impozáns egysé kölcsönös mege percei termeltel és az elkövetke szes erők összef kedett érzése v A király ha mutatja, hogy mitani az össze tudják felsorak